

5846 SAYILI FİKİR VE SANAT ESERLERİ KANUNU DEĞİŞİKLİK TASLAĞI

Taslağın Hazırlanma Süreci

2016 ÖNCESİ DÖNEM

GENİŞ KATILIMLI DÖRT ÇALIŞTAY (KASIM 2016)

AKADEMİSYENLER VE UYGULAYICILARIN
KATILIMIYLA OLUŞTURULAN KOMİSYON ÜYELERİ VE
GENEL MÜDÜRLÜK TEMSİLCİLERİNİN TASLAK YAZIM
SÜRECİ

TASLAK METNİN GÖRÜŞE SUNULMASI

GÖRÜŞLERİN DEĞERLENDİRİLMESİNİ MÜTEAKİBEN
TASLAĞIN BAŞBAKANLIĞA İLETİLMESİ

Kanun Taslağına Temel Esaslar

Bilgi ekonomisine geçiş sürecinde ülkemizin kültür endüstrisinin gelişiminin hızlandırılması ve konumunun güçlendirilmesi için ETKİN, ADİL VE İŞLER BİR TELİF HAKLARI SİSTEMİNİN OLUŞTURULMASI HEDEFİYLE,

- Uluslararası gelişmeleri izleyen aynı zamanda ülkemize özgü çözümler geliştiren,
- Teknolojik gelişmeleri karşılayan,
- Bu alandaki bilimsel birikim ve yargısal deneyimi dikkate alan,
- Hak sahipleri ve eser kullanıcıları arasında menfaat dengesini gözeten,
- Bütün ilgili tarafların görüş ve tecrübelerinden faydalanan

bir anlayışla taslak hazırlama süreci yürütülmüştür.

Taslağın Temel Hedefleri

1. Taraf olduğumuz uluslararası anlaşmalara ve müktesebata uyum düzeyinin artırılması
2. Toplu hak yönetim sisteminin yapısı ve işleyişinde etkinliğin artırılması suretiyle yaygın bir lisanslama sistemi oluşturulması
3. Kullanıcıların lisanslanmasına ilişkin sorunlarının giderilerek telifin tabana yayılması
4. Dijital alanda giderek artan ihlallerle mücadelede etkinliğin artırılması
5. Kamunun eserlerden faydalanma imkanının artırılması (Engellilere yönelik kullanım, arşiv amaçlı çoğaltma, derleme kütüphanelerinde kullanıma sunma, uzaktan eğitim, kimsesiz eserlerin topluma kazandırılması...)
6. Kanunda farklı yorumlara yol açan ifadelerin, yargı uygulamalarına olumsuz etkilerinin giderilmesi
7. İdari uygulamanın iyileştirilmesi(sertifika, bandrol, kayıt-tescil, il denetim komisyonları...)

Toplu Hak Yönetiminde ve Lisanslama Sisteminde Yenilikler

Meslek birliklerinin sayıca fazla olması nedeniyle yaşanan sorunların bertaraf edilmesi adına Ortak Lisanslama Birlikleri oluşturularak lisanslama faaliyetlerinde kullanıcı karşısında tek muhatap ilkesi benimsendi.

ORTAK LİSANSLAMA BİRLİKLERİNİN YAPISI VE İŞLEVİ

**MESLEK BİRLİKLERİNİN
OLUŞTURACAĞI
MÜSTAKİL TÜZEL
KİŞİLİKLERDİR.**

**BELİRLİ HAKLAR
BAKIMINDAN
TEK ELDEN
LİSANSLAMA YAPARLAR.**

**MÜZİK ESERLERİNİN
KULLANIMINDA VE
YENİDEN İLETİMDE
ÜYESİ OLMAYANLARI DA
TEMSİL EDERLER.**

Toplu Hak Yönetimi Zorunluluğu

- Kitapların ödünç verilmesinden kaynaklanan bedelin tahsili
- Fotokopi yoluyla çoğaltımdan kaynaklanan bedelin tahsili
- Güzel sanat eserlerinin yeniden satışından pay alma hakkı
- Sinema eseri sahipleri ile icracı sanatçıların uygun bedel talep hakkı
- Özel hesaptan aktarılacak tutarın dağıtımı

Genişletilmiş Lisanslama Yetkisi

- Müzik eserlerinin umuma açık mahallerde kullanım hakkı
- Müzik eserlerinin Radyo-TV aracılığıyla yayın hakkı
- Yeniden iletim hakkı (Radyo-TV kuruluşlarının hakları hariç)

Toplu Hak Yönetiminde ve Lisanslama Sisteminde Yenilikler

- ❑ Aynı alanda yeni meslek birliğinin kurulma şartları ağırlaştırıldı.
- ❑ Meslek birliklerinin görev ve yükümlülükleri; daha etkin, şeffaf ve hesap verebilir işleyiş hedefiyle yeniden düzenlendi.
- ❑ Birliklerin kurumlar vergisinden muaf tutulması amacıyla düzenleme yapıldı.
- ❑ Müzik eseri kullanan umuma açık mahallere sertifika zorunluluğu getirildi. Sertifika denetimlerinin Bakanlıkça gerçekleştirilmesi, sertifikasız mahallere idari para cezası uygulanması öngörüldü.
- ❑ Tarife bedellerine itirazları değerlendirerek karara bağlamak üzere Telif Hakem Kurulu oluşturuldu.

Tarife Uyuşmazlıklarının Çözümü ve Telif Hakem Kurulu

TARİFE TESPİTİ

Meslek Birlikleri /OLB'ler Temmuz ayı sonuna kadar tarifelerini Bakanlığa bildirir ve kamuoyuna duyururlar.

MÜZAKERE SÜRECİ (Taraflar arasında)

Kullanıcıları temsil eden kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları veya meslek birlikleri, tarifelerin ilanından itibaren 15 gün içinde ilgili birliğe başvurarak, tarifelerin müzakere edilmesi talebinde bulunabilir.

TELİF HAKEM KURULU

- Yargıtay üyesi
- Bakanlık Temsilcisi
- 2 Öğretim Üyesi (1 Fikri Mülkiyet Hukuku / 1 Ekonomi)
- Rekabet Kurumu temsilcisi

Tarifelerin ilanından itibaren bir ay içinde Telif Hakem Kuruluna başvurulabilir. (Kurula başvurabilmek için müzakere sürecinin işletilmesi zorunlu)

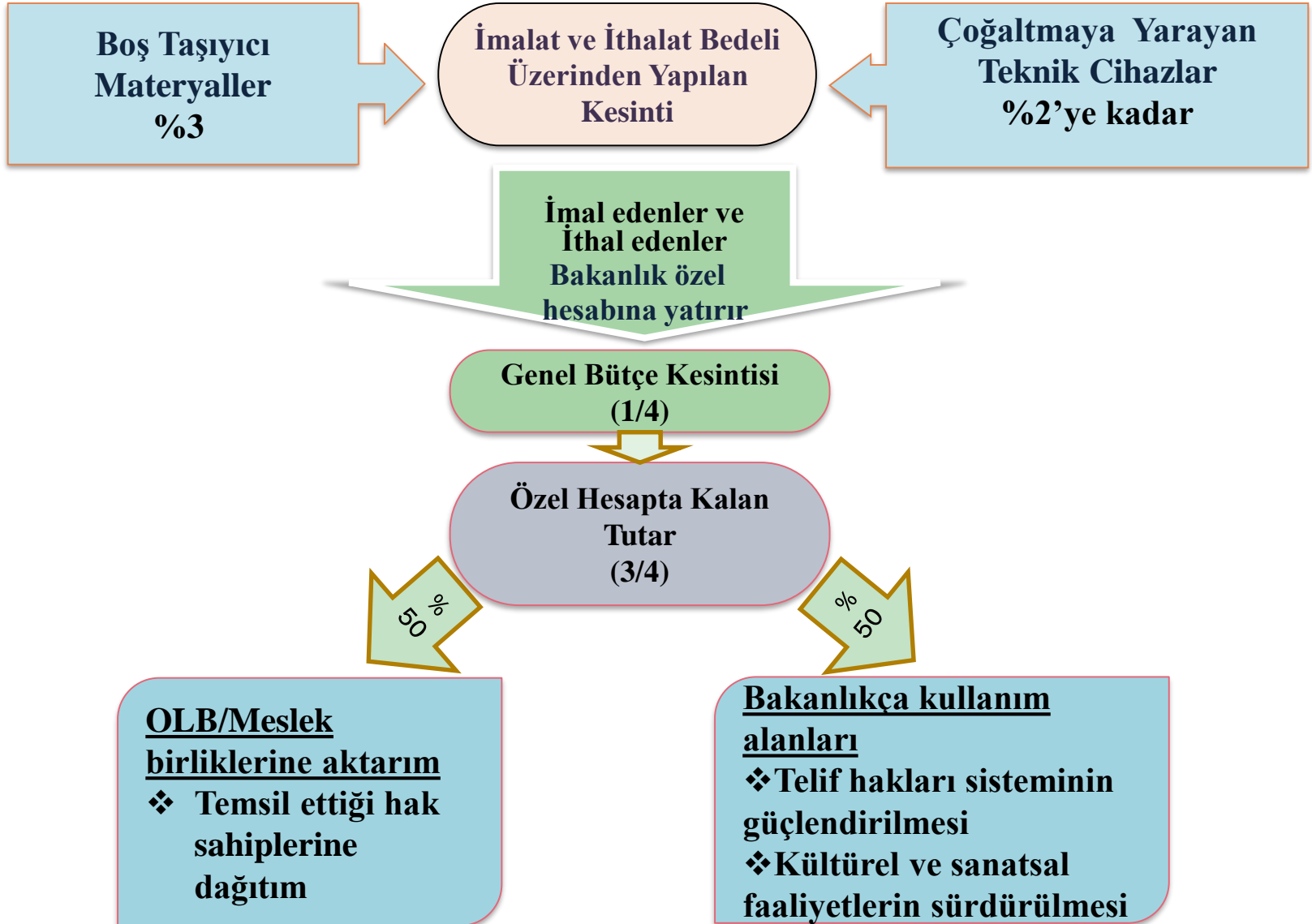
Tarife hükmündeki Kurul kararları, taraflara bildirilir ve Bakanlık internet sitesinde duyurulur.

Süresinde dava açılmaması halinde, karara konu tarife bedeli kabul edilmiş sayılır.

DAVA SÜRECİ

Aralık ayının 15 ine kadar Ankara Bölge Adliye Mahkemesinde tarife tespit davası açılabilir. Mahkemenin kararını açıklamasına kadar geçecek dönemde yapılacak sözleşmelerde, Kurulca karara bağlanan tarife esas alınır.

Özel Hesapta Toplanan Tutarın Meslek Birliklerine Aktarılması

Hakların Kapsamına Yönelik Düzenlemeler

- ❑ Yeniden iletim hakkının kapsamı genişletildi.
- ❑ Güzel sanat eseri sahiplerinin yeniden satıştan pay talep etme hakkının uygulama alanı genişletildi ve devredilemez hale getirildi.
- ❑ Bilgisayar programı ve veri tabanı nüshalarının satışı veya dağıtımını içeren yayma hakkı bakımından Sınai Mülkiyet Kanununa paralel şekilde ulusal tükenme ilkesinden vazgeçilerek uluslararası tükenme ilkesi kabul edildi. Diğer eser türlerinde ulusal tükenme korundu.
- ❑ Radyo-TV kuruluşlarının haklarının ihlali halinde ceza davası açma imkanı tanındı.
- ❑ Radyo-TV kuruluşlarının umuma açık mahallerde lisanslama hakları, kanunda belirlenen girişi ücretli mahallerle sınırlandırıldı.

Kütüphanelerde Ödünç Verme Sistemi

- Kütüphanelerin ödünç verecekleri kitaplar için hak sahiplerinden yazılı izin alma zorunluluğu kaldırıldı.
- Zorunlu eğitime tabi okul kütüphaneleri haricindeki kütüphanelere ödünç verme faaliyeti karşılığında bedel ödeme yükümlülüğü getirildi.
- Bu bedele yönelik tarifeyi belirlemek ve bedeli toplamak için ortak lisanslama birliğinin(OLB) oluşturulması zorunlu tutuldu. Bu bedelin belirlenmesinde kütüphanecilik hizmetinin bilimsel, sosyal ve kültürel amacının gözetilmesi gerekliliği vurgulandı. Bedele ilişkin itirazların telif hakem kurulunca değerlendirilmesine imkan tanındı.
- Toplanan bedelin en az yarısı eser sahiplerinde kalacak şekilde, yayınevleriyle paylaşılması öngörüldü.
- Bu alanda zorunlu toplu hak yönetimi benimsendi.

Fotokopi Yoluyla oğaltımda Lisanslama

- ❑ Fotokopi yoluyla sipariş üzerine kısmi çoğaltım için yazılı izin alma zorunluluğu kaldırıldı.
- ❑ çoğaltma hizmetini ücret karşılığı gerçekleştiren veya ücret karşılığı olmasa dahi ekonomik menfaat sağlamak suretiyle yaygın şekilde çoğaltma hizmeti verenlere bedel ödeme yükümlülüğü getirildi.
- ❑ Bu bedele yönelik tarifeyi belirlemek ve bedeli toplamak için ortak lisanslama birliğinin (OLB) oluşturulması zorunlu tutuldu. Bedele ilişkin itirazların telif hakem kurulunca değerlendirilmesine imkan tanındı.
- ❑ Bu alanda zorunlu toplu hak yönetimi benimsendi.

Sinema Sanatçılarının Haklarının Güçlendirilmesi

- ❑ Film yapım sözleşmesinde aksi belirtilmedikçe yayın, yeniden iletim ve internet üzerinden erişime sunma haklarının otomatik olarak yapımcıya devredilmiş sayılacağı düzenlendi.
- ❑ Filmin ilk vizyona girmesinden 3 yıl geçtikten sonra filmi yayınlayan kuruluşlar, yeniden ileten platformlar ile internet üzerinden erişime sunanlara bedel ödeme yükümlülüğü getirildi.
- ❑ Sinema sanatçılarının uygun bedel talep hakkından vazgeçilemeyeceği veya bu hakkın devredilemeyeceği düzenlendi.
- ❑ Sinema sektörü OLB'si tarafından belirlenecek uygun bedelin toplanması bakımından zorunlu toplu hak yönetim sistemi benimsendi.
- ❑ Uygun bedel talep hakkının geçmişte üretilmiş filmlerin (1995 öncesi filmler dahil olmak üzere), kanunun yürürlüğe girmesinden sonra yapılacak kullanımlar karşılığında eser sahipleri (yönetmen, senaryo yazarı, özgün müzik bestecisi, diyalog yazarı, animatör) ve oyunculara ödeneceği düzenlendi.

İnternet Ortamında Hak İhlalleri İle Mücadele

- ❑ Eserlerin internet ortamında korunmasını sağlayan teknolojik önlemleri etkisiz kılmaya yönelik eylemler (*şifre kırıcı cihazları veya yazılımları üretmek, satmak, reklamını yapmak vb.*) suç haline getirildi.
- ❑ İnternet siteleri tarafından gerçekleştirilen hak ihlallerine karşı erişimi engelleme yöntemi iyileştirildi. (daha hızlı süreç, uygulama birliği)
- ❑ İnternet üzerinden izinsiz dosya paylaşımını takip edebilmek amacıyla;
 - Meslek birliklerine eserleri dijital olarak işaretleme imkanı,
 - Savcılık kararıyla ihlal gerçekleştirdiği tespit edilen internet abonelerinin iki kez uyarılması ve bu uyarılara rağmen ihlale devam eden internet abonesinin erişim hızının altı ayı aşmamak üzere yavaşlatılması yaptırımı düzenlendi.
- ❑ Bakanlık bünyesinde dijital telif hakkı ihlalleriyle mücadele merkezleri kurulabileceği, bu merkezlerde talep üzerine Cumhuriyet Savcılarının görevlendirilebileceği ve ilgili kuruluşların bu alandaki mücadelede gerekli işbirliğini sağlayacakları düzenlendi.
- ❑ Konuya ilişkin detaylı düzenlemelerin Yönetmelikte yer alması öngörüldü.

Toplumun Eserlere Erişim İmkanının Artırılması

- ❑ Hak sahibine ulaşılamayan eserlerin kamu kurum ve kuruluşları tarafından kamu yararı amacıyla kullanımına imkanı tanındı.
- ❑ Eserlerin, engelliler tarafından kullanılmasına ilişkin serbestinin kapsamı internet üzerinden iletimi ve uluslararası değişimi de kapsayacak şekilde genişletildi. Engelliler lehine çoğaltım yapacak kuruluşun Kùltür ve Turizm Bakanlığınca yetkilendirilmesi öngörùldü.
- ❑ Eğitim amaçlı kullanılan eserlerin uzaktan eğitim metotlarıyla da erişime sunulmasına imkan tanındı.
- ❑ Kùtùphane, arşiv ve müzelerde bulunan eserlerin arşiv amaçlı çoğaltımına imkan tanındı.
- ❑ Dijital arşivlerin, derleme kùtùphaneleri binalarında çevrimiçi görüntülenmesine imkan tanındı.
- ❑ Bir eserin karikatür, parodi, pastiş amaçlı kullanımı ile arızı ve tesadüfi kullanımı serbestisi öngörùldü.

İdari Uygulamalara Yönelik Değişiklikler

- ❑ Bandrol işlemine benzer şekilde sertifika ve kayıt-tescil işlemlerinin de Bakanlıkça yetkilendirilmeleri halinde meslek birlikleri tarafından yapılabilmesi öngörüldü.
- ❑ İl denetim komisyonu üyelerine bandrol denetimleri için ödenecek ikramiye tutarı artırıldı ve ödeme usulü kolaylaştırıldı. Sertifika denetimleri bakımından da ikramiye ödemesi öngörüldü.
- ❑ Kayıt tescil işlemi bakımından yanlış uygulamanın değiştirilebilmesi amacıyla; kayıt ve tescil belgelerinin; haciz, hapis, rehin ve diğer hukuki işlemlerin konusunu oluşturamayacağı düzenlendi.
- ❑ Anayasa mahkemesi kararı nedeniyle iptal edilen sertifikasızlık cezası yeniden düzenlendi:
 - Mikro ve küçük işletmelere 2.000TL.
 - Orta büyüklükteki işletmelere 8.000TL.
 - Büyük işletmelere 20.000TL.
 - İşletme niteliği taşımayan vakıf, dernek gibi kurumlara 1.000TL. idarî para cezası
 - Cezanın tahakkukundan itibaren on beş gün içerisinde sertifikasını alanlardan cezanın yarısının tahsil edilmesi öngörüldü .

Yargısal Sürece İlişkin Değişiklikler

- ❑ Telif tazminatında (md. 68) hakimin takdir yetkisi genişletildi. Meslek birliklerince açılan davalarda, kullanıcı aksini ispatlayamadığı sürece, yıllık tarife bedelinin rayiç bedel olarak kabul edilerek tazminat miktarının hesaplanması öngörüldü.
- ❑ Haklara tecavüz teşkil eden ürünlerin kaynağı, dağıtım ağları gibi konularda mahkemenin kararıyla ilgili kişilerden bilgi edinilmesine imkan tanındı. Mahkeme kararına rağmen bilgi vermekten imtina eden kişiler hakkında disiplin para cezası öngörüldü.
- ❑ Özellikle ticari boyutta gerçekleştirilen ihlallerde, hak sahibinin zararının tazminini güvence altına almak amacıyla, mahkemece karar verilmesi halinde özel nitelikli ihtiyati tedbirlere imkan tanındı.
- ❑ Bandrol suçlarının re'sen kovuşturulacağına açıklık kazandırıldı. Bandrol suçu ile eser sahibinin hakkının ihlaline ilişkin suçların birleştirmesi daha adil şekilde düzenlendi.
- ❑ El konulan korsan materyallerin maliye teşkilatlarında muhafaza edilmesi, muhafazasının ciddi külfet oluşturması halinde yargılama sonu beklenmeksizin hammadde olarak satışına veya imha edilmesine ilişkin düzenleme yapıldı.

Taslak Kanun Madde Sayısı

Taslak Kanunla,

- ✓ Mevcut Kanun'un 36 maddesinde değişiklik yapılmakta,
- ✓ 26 yeni madde eklenmekte
- ✓ 2 madde ilga edilmektedir.

TEŞEKKÜR EDERİZ